mine, kui Leikuse kuul rehhepeksmist allustati, leidsime köhhu-többelisi pallawates tubbades pörrandal ja seina äres pinkidel; sealt läksiwad nemad päwal ja ösel — olgo ilm kuida tahhes — toa tahha wälja oma asja teggema, enamist ikka palja jallu ja püksata, önneks kui kue ilpu ümber wöeti. Mõningad ollid iggitsewa kehhaga ösel pallawast toast wälja läinud, piddid wäitamise pärrast nurga tagga kaua kükkitama, ja tullid tuppa taggasi, et ambad löddisesid ja kehha külma pärrast wärrises. Seal räkis rahwas: „Eila näitas meie aige jubba kaunis parrem ollema, agga ösel jäi äkkitselt uest ni raskest mahha, et enam pole ö tedda koletasime!“ —

Süddame kurbtusega tulleb pikkemalt tunnistada, kuddas mõnes kohhas emasid leidsime, kes sellepärrast pahhased ja puhkis ollid: et lapsed ruttumine surma kätte ei läinud. Kui mönda ööd lapsi ollid koletanud ja lapsed siiski ei surnud, siis mindi wimaks mõisast rohtu otsima, ehk teisi piddi kindla sundimise wolli läbbi rohtu otsima aetama! — —

Kus nisuggune waimo pimedus ja süddame tuimus rahwa keskel sigginemas, seal ei tohhi kegi imeks panna, et meie maal ni paljo rahwast köhhutöbbe kätte lõppeb. Olleks neid önnetumaid lomasid, mis mullo suwwel köhhu-többe kätte surrid, olelikumal kombel sadud rawwitsetud, siis ei olleks mitte neljas ossa neist auda läinud. — Teame kül iggaüks et surma wasto rohto ei olle, agga Jumal on aiguse wasto mitmed rohhud lasknud kaswada ja inimestele seeks mõistust jägganud, et äddalisele arsti rohhoga abbi wõib tehha. Ja ni kaua kui üks meie liggemistest wai omastest többe käes on, peame meie kõik katsuma, mis aigusele kergituseks wõib tulla. Kui Issanda pühha tahtmist möda meie ello-tundide arro täis on, siis peame siit aealikust ellust lahkuma, kus kellelgi jädawat ello paika ei olle; agga sennikui weel selle pörmo-põlwe ossalised olleme, tulleb kõik täita, mis meie kohhus. Wai kas arwate, et meie jumalik Lunastaja Samaria mehhest asjata tähhenduse sõna Ehwangeliumis on räkinud? — Olle sina perre- ehk lapse-wanem, ikka on sino kohhus, kui keddagi siño omastest többesse langeb, temale abbi otsida ja nönda aiget rawwitseda, kuida sulle olli öppetatud. Tulli siiski Jumala nõun järrel surma-tund aigele, siis jääb sulle rahholik süddame tunnistus, et sa kõik ollid teinud ja katsunud, mis sul ial wõimalik olli. — Agga kui last, kasat ehk liggemist többe aeal abbita jätsid, seal said sa teadmata oma oletuse läbbi ehk neile mõrtsokaks.

Peaksin ma eddespiddi kuulda ehk nähha sama, et tänawusest köhhu-többe öppetusest kuskil kassu olleks tulnud, siis ragin teine kord pikkemalt ehk mõnest arsti rohhust, mis mõistlikud inimesed oma käe peal wõiwad tarwitada, kui nisuggust willetsust jälle likuma tõuseb.

F. K.

---

## Ennemuistine tammepu sild meie maal.

Üks tallomees kirjutab sest asjast nenda. Antakse teäda, et Perno makonnas ja Halliste kihhelkonnas, Ue-Karriste wallas, üht silda on lõitud ühhe sooma seest Halpi tallo pires, mis kõik enamiste sured tammepuud on, agga arwaste on ka mönda suurt sarepuud seas. Sedda sood on kül laiuti liggi kümme waggu maad, ja need puud on pikkuti poolseitsmet jalga, ja laiuti et wõib surno kirsto tehha; sedda maad, mis silla peäle on kaswand, on liggi pooltõist jalga, ning se so on perrati rabbakas ja mätlik, kus ühtige haljast wõsso peäl ei kaswa, agga täis wana tõrwakse kande, ni hästi se silla koht, kui muialt se rabba, et ei olle tundagi, et seäl ennemuiste sild on käinud.